



*De voorstellen van de denktank voor verduurzaming houden rekening met milieu, dier en economie.

Samenvatting van de bevindingen van de Nationale DenkTank 2012

De analyse en oplossingen in dit document komen van De Nationale DenkTank 2012, met bijdragen van vele deskundigen. De Nationale DenkTank bedankt alle deskundigen voor hun medewerking.

Op de pagina's in dit document kan via de knop 'Meer informatie over dit onderwerp' worden geklikt naar achtergrondinformatie van De Nationale DenkTank over het betreffende onderwerp.

Bij alle voorstellen staan icoontjes van de partijen die betrokken zijn bij de uitvoering van de voorstellen:



Boer



Supermarkt



NGO



Verwerker



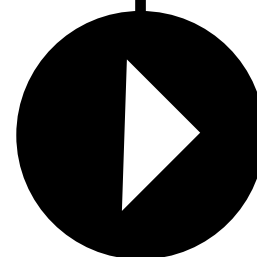
Consument



Overheid



Wetenschap



In opdracht van:



Andersson Elffers Felix

McKinsey&Company



Universiteit Leiden

UvA UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM



CONCLUSION
More than one



DE BRAUW
BLACKSTONE
WESTBROEK

Gemaakt door:

De ArgumentenFabriek









2012

Samenvatting van de bevindingen van de Nationale DenkTank 2012









- Voor het gros van de boeren is investeren in -beschikbare- technologie voor duurzame productie te riskant.
- Boeren komen niet aan kapitaal, door gebrek aan eigen vermogen, subsidies en leningen van de bank.
- Consumenten willen beperkt extra betalen voor duurzaamheid, dus de afzetmarkt is beperkt.
- Boeren moeten hun duurzame producten als nicheproduct, met een hogere verkoopprijs, in de markt zetten.

- **Het bijmengmodel**   
Duurzame producten geleidelijk bijmengen in het reguliere aanbod, geeft duurzame boeren een afzetgarantie.
- **De verticale coöperatie**   
De hele keten kan eigenaar zijn van het eindproduct, om zo het risico en de opbrengst te delen.

- **Het vleesaanbod van supermarkten is in 2020 volledig duurzaam en blijft betaalbaar.**



- Sojaproductie leidt elders tot vervuiling, uitstoot van broeikasgas, verlies van biodiversiteit en landconflicten.
- Soja is een bulkproduct dat op prijs wordt ingekocht, hierdoor wil de boer veel en goedkoop verbouwen.
- Consumenten weten niet dat soja in veel productieprocessen wordt gebruikt.
- Internationale afspraken en regels verhinderen de productie van alternatief eiwitrijk veevoer in Europa.

- **Eendenkroos en Insectenmeel**    
Vee kan gevoed worden met duurzamere alternatieven voor soja, zoals eendenkroos, insectenmeel en algen.
- **Gecertificeerde soja**  
Veevoerproducenten kunnen duurzamere gecertificeerde soja inkopen.

- **Eiwitrijk veevoer wordt helemaal duurzaam: het bestaat uit 70 procent duurzame soja en 30 procent alternatieve eiwitbronnen.**



- Ketenpartijen weten weinig over de duurzaamheid van producten die ze inkopen, tenzij die gecertificeerd zijn.
- Ketenpartijen hebben geen belang bij het openbaar maken van informatie over hun productieproces.
- Ketenpartijen hebben geen eenduidige indicatoren en definities om duurzaamheid van producten te meten.
- Ketenpartijen voelen zich niet verantwoordelijk om het voortouw te nemen in het verhogen van transparantie.

○ Voedselpaspoort









De overheid en verwerkers kunnen zorgen dat voor elk (tussen)product de milieu-impact inzichtelijk is.

- **Twee voorwaarden voor verduurzaming - eenduidige indicatoren en openbaarheid - zijn in 2020 een feit.**







- Bruikbare reststromen die vrijkomen bij de productie van voedsel worden niet optimaal benut.
- Verwerkers denken vanuit het product dat ze maken, niet vanuit de grondstof die ze gebruiken.
- Afval van individuele verwerkers mist volume en continuïteit voor rendabel hergebruik door andere verwerkers.
- Wat verwerkers weggooien is onduidelijk, door verschillende definities en gebrek aan transparantie.

- **Herverwaarding**  
Bakkerijen kunnen onverkocht brood gebruiken om nieuw brood mee te maken.
- **WORST** 
De overheid voert een Wet Openbaarheid Reststromen (WORST) in die verwerkers verplicht informatie te delen.
- **Restromance**   
Handelaren kunnen vraag en aanbod van reststromen van verwerkers aan elkaar koppelen.

- **In 2020 wordt 20 procent van de reststromen hoger verwaard dan nu en is het totale volume 10 procent gedaald.**



- Een groot deel van het aanbod in de supermarkt kan duurzamer worden geproduceerd.
- Verduurzaming is voor veel consumenten geen criterium bij het boodschappen doen, smaak en prijs zijn dit wel.
- Consumenten weten niet wat een duurzaam voedselpatroon is en kunnen het aanbod hierop niet beoordelen.
- Goedkope en onduurzame producten trekken klanten van de ene supermarkt naar de andere.

- **Groene gastheer** 
Een supermarktmedewerker kan consumenten informeren over duurzame producten en derving beperken.
- **Greenmiles** 
Consumenten kunnen de mogelijkheid krijgen om waardepunten te sparen voor duurzaam (koop)gedrag.
- **Vleesminderen** 
Recepten op producten kunnen duurzamer worden, zoals door vlees te vervangen door meer groente.
- **Mogelijkheden supermarkt** 
Supermarkten kunnen met nieuwe verdienmodellen verduurzaming mogelijk maken.

- **Duurzaamheid is een overweging bij iedere aankoop.**












- Verduurzaming is voor consumenten nauwelijks een criterium bij het boodschappen doen.
- Consumenten weten niet wat een duurzaam voedselpatroon is en kunnen het aanbod hierop niet beoordelen.
- Consumenten zijn zich weinig bewust van de impact van voedsel op milieu en dier.
- Kinderen leren thuis en op school weinig over de oorsprong, productie en bereiding van voedsel.

Analyse

Voorstel

Impact

- **Voedselstadhuis**   
Steden kunnen ontmoetingsplekken creëren waar mensen voedsel leren waarderen.
- **Menu van de toekomst**  
Voedingscentrum en Nationale DenkTank kunnen een publiekscampagne voeren voor een makkelijk duurzaam menu.
- **Consument van de toekomst**  
Scholieren zetten hun oplossingen voor een duurzame voedselketen op de maatschappelijke agenda.
- **Eetlessen**  
Voedsel- en kookles kunnen een vast onderdeel worden van het curriculum op de basisschool.

- **Vijf miljoen Nederlanders raken per jaar geïnspireerd om hun voedselpatroon te verduurzamen.**



- Jaarlijks gooit een huishouden voor 405 euro voedsel weg, waarvan driekwart onnodig.
- Consumenten hebben weinig overzicht over hun voorraad en koken altijd een beetje te veel.
- Aan voedsel geven mensen maar 12 procent van hun inkomen uit, dus weggooien kost relatief weinig geld.

○ What's Opp



Een 'Voorraad-management-App' kan consumenten helpen hun voorraad eten thuis te beheersen.

○ Portiegrootte



Supermarkten kunnen producten in variabele porties aanbieden, passend bij elke maag.

○ Afvalrace



Gemeenten kunnen wedstrijden organiseren waarin weinig afval weggooien beloond wordt.

- **Nederland gooit jaarlijks 20 procent minder voedsel weg, dat is 16 miljoen kilogram en dus 520 miljoen euro.**



- Grondstoffen, zoals fosfaat, worden via afval en ontlasting weggegooid; ze zijn daarna niet terug te winnen.
- Mensen weten niet dat deze grondstoffen opraken en nodig zijn in kunstmest voor de voedselproductie.
- Geen enkele ketenpartij heeft financieel baat bij het herwinnen van deze grondstoffen, omdat herwinnen duur is.
- Wetgeving maakt het hergebruik van deze grondstoffen moeilijk.

- **Grondstof op de agenda** 
Mensen kunnen via agendering bewust worden gemaakt van het belang van het behouden van grondstoffen.
- **Grondstoffenneutraal label**     
Producten die volledig met herwonnen grondstoffen gemaakt zijn kunnen een eigen label krijgen.
- **Belasting Onttrokken Waarde**     
Op onduurzame producten kan een hogere belasting geheven worden.

[MEER VOORSTELLEN >](#)

○ LandenMINAS

Landen moeten zich verantwoorden over hoeveel grondstoffen ze importeren en exporteren.

○ Scheurzak

Een scheurrandje op afvalzakken kan scheiden makkelijker maken.

- **Het terugwinnen van fosfor dat nu wegspoelt via het riool kan alle soja die onze veestapel eet bemesten.**

